

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

13

lutego 2018

wtorek

19:00

NFM, Sala Główna

Koncert walentynkowy: O sole mio!

Tomasz Tracz – tenor

Marcin Danilewski – skrzypce, dyrygent

Paweł Maślanka – skrzypce, dyrygent

Danuta Kulisz – solo skrzypcowe

West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa

Wiktoria Karasińska, Katarzyna Snopkowska, Tomasz Lizurej,

Kinga Chrzanowska – taniec

Katarzyna Aszkiełowicz, Bartosz Naskreski – prowadzenie koncertu

Program:

Johann Strauss syn (1825–1899) *Rosen aus dem Süden* op. 388 – walc

Franz Lehár (1870–1948) *Twoim jest serce me* z operetki *Kraina uśmiechu*

Fritz Kreisler (1875–1962) *Liebesleid, Liebesfreud*

Johann Strauss syn *Wielka sława to żart* z operetki *Baron cygański*

Ludwig van Beethoven (1770–1827) *Romance G-dur* op. 40, *Romance F-dur* op. 50

Josef Strauss (1827–1870) *Brennende Liebe* op. 129 – polka mazurka

Edward Elgar (1857–1934) *Salut d'amour* op. 12

Eduardo Di Capua (1865–1917) *O sole mio*

Emmerich Kálmán (1882–1953) *Fortissimo* – fantazja

Agustín Lara (1897–1970) *Granada*

Hans Zander (1905–1985) *Happy Tango*

[90']

J. Strauss syn

L. van Beethoven

E. Elgar

OMÓWIENIE

Agata Adamczyk

Podobno miłość niejedno ma imię i choćby z tego powodu trudno jest jednoznacznie ją zdefiniować, nadać jej ostateczne granice. Miłość może być spełniona, destrukcyjna, tragiczna, platoniczna, braterska, bezwarunkowa, fizyczna, zmysłowa, ślepa, nieszczęśliwa, powierzchowna, niestała, a nawet przewyciężająca śmierć. Ponieważ jest nierozważalną częścią naszego życia, pobudza wyobraźnię i inspirowała artystów wszystkich dziedzin sztuki od antyku po czasy współczesne. W muzyce znajdziemy ją w opowieściach trubadurów i truverów, pieśniach Schuberta i Schumanna, melancholii Chopina, marzeniach sennych Berlioz, czy chociażby deklaracjach Mahlera („On mówi jej wszystko w dźwiękach i brzmieniach, w muzyce”). Przykłady można mnożyć.

Na repertuar dzisiejszego koncertu składają się utwory mniej lub bardziej znane, wszystkie utrzymane w charakterze romantycznym, opowiadające o różnych barwach i odcieniach miłości.

Rosen aus dem Süden op. 388 Johanna Straussa syna to jeden z najpiękniejszych walców w historii, swoją popularnością zdecydowanie przewyższający operetkę, z której wywodzi swoje tematy (*Das Spitzentuch der Königin*). Walc stał się niezwykle popularny w XIX w., ale jego początki były trudne. Taniec ten wzbudzał wyjątkowo wiele kontrowersji przede wszystkim z uwagi na wirujący ruch i nieprzywzwoitą bliskość partnerów. Szybkość walca była źródłem obaw o zdrowie, a rozmaite schorzenia uznawano za wynik nadmiernej skłonności do nowej, demoralizującej rozrywki. W 1813 r. Byron porównywał obejmującą się parę do „dwóch żuków nadzianych na tę samą szpilkę”, a na pierwszym balu kongresu wiedeńskiego zgorzsnie damy dworu ostentacyjnie opuściły salę. Mimo to z biegiem czasu nowy taniec zafundował salonomi niemalże całej Europy i potęczył gusta mieszczańskie z dworskimi (najdłużej wzbriały się przed tym Anglia i Szwajcaria). Do dziś ceremonia otwarcia wiedeńskich bali, wiernych tradycji, kończy okrzyk: „Alles walzer” („Wszyscy do walca”).

„Królem walca” na zawsze pozostanie austriacki kompozytor Johann Strauss syn. W jego dorobku można doliczyć się około stu trzydziestu walców tanecznych. *Rosen aus dem Süden* op. 388 (z 1880 r.) po raz pierwszy został wykonany na jednym z regularnych koncertów niedzielnych w Musikverein w Wiedniu. Orkiestrą dyrygował brat kompozytora – Eduard Strauss.

Kraina uśmiechu to szczytowe osiągnięcie jednego z największych twórców operetki wiedeńskiej – Franza Lehára. Dzieło powstało w 1929 r., a pochodzące z niego arie i duety, jak choćby *Twoim jest serce me*, stały się niekwestionowanymi szlagierami sceny muzycznej. Fabuła *Krainy uśmiechu* jest dość nietypowa – nie ma szczęśliwego zakończenia. Libreciści, Ludwig Herzer i Fritz Löhner-Beda, opowiedzieli historię miłości austriackiej hrabianki Lizy i chińskiego księcia Su-Czonga – z powodu różnic kulturowych nie mogła to być miłość spełniona.

Fritz Kreisler zapisał się w historii muzyki przede wszystkim jako doskonały skrzypek. Wyjątkowo piękne brzmienie jego gry utożsamiano z elegancją przedwojennego Wiednia. Jako kompozytor był znany głównie z wirtuozowskich i zarazem wyjątkowo melodyjnych utworów salonowych przeznaczonych na skrzypce z fortepianem. Niektóre z nich weszły do kanonu, jak walec *Liebesfreud* (*Radość miłości*) czy *Liebesleid* (*Cierpienia miłosne*). Obie kompozycje opublikowano w 1905 r.

Życie miłosne Ludwiga van Beethovena również było dość skomplikowane. W otoczeniu słynnego kompozytora przewijało się wiele kobiet, w tym hrabina Giulietta Guicciardi, Josephine i Therese Brunsvik, Anna Maria Erdödy czy Therese Malfatti, ale na zawsze pozostanie zagadką, która z nich była jego największą miłością i zarazem adresatką słynnego listu do „nieśmiertelnej ukochanej”. Pisał w nim: „Mój aniele, moje wszystko, moje ja [...]. Zawsze twój, zawsze moja, zawsze ma”. Swojej namiętnej, romantycznej duszy Beethoven dał wyraz w dwóch romansach – *Romance G-dur* op. 40 z 1803 r. oraz *Romance F-dur* op. 50 z 1798 r. (opublikowanym w 1805 r.).

Polka mazurka *Brennende Liebe* (*Płonąca miłość*) op. 129 jest dziełem Josefa Straussa – brata Johanna i Eduarda. Kompozycja została napisana w Pawłowsku w 1862 r. (źródła podają również rok 1863), a swój ostateczny tytuł zawdzięcza popularnej nazwie intensywnie czerwonego goździka, którego rycina znalazła się na stronie tytułowej pierwszego wydania.

Z powstaniem *Salut d'amour* (*Witaj miłości*) Edwarda Elgara wiąże się wyjątkowo romantyczna historia. Utwór ten pochodzi z 1888 r. i jest w oryginalnie przeznaczony na skrzypce z fortepianem. Kompozytor pisał go z przeznaczeniem do wspólnego wykonania ze studentką Caroline Alice Roberts. Wkrótce młoda kobieta została jego żoną. Dzieło odniosło natychmiastowy sukces i cieszyło się popularnością do tego stopnia, że opracowano jego kilka wersji instrumentacyjnych.

O *sole mio* (*Słońce moje*) to neapolitańska miłosna pieśń z 1898 r., powszechnie znana z romantycznych interpretacji Enrica Carusa, Luciana Pavarottiego, Jana Kiepury, a nawet Bryana Adamsa i Elvira Presleya. Autorem tekstu jest Giovanni Capurro, a muzyki Eduardo Di Capua (być może stworzył ją razem z Alfredem Mazzucchim). Kompozytor pierwsze dźwięki melodii miał napisać podczas pobytu w Odessie, ogarnięty nostalgią za ojczyzną.

Innym, najwybitniejszym obok Lehára, przedstawicielem tzw. drugiej operetki wiedeńskiej (początek XX w.) był Emmerich Kálmán. Artysta miał świetne wyczucie stylu, ogromny temperament i wyjątkowy nerw sceniczny. Jego dzieła w dużej mierze opierają się na folklorze węgierskim i cygańskim. Fantazja *Fortissimo* jest zbiorem najpopularniejszych tematów z jego operetek – miłosnych opowieści.

Namiętna *Granada* to kolejna popularna pieśń, tym razem pochodzenia meksykańskiego. Została napisana w 1932 r. przez Agustína Larę (zarówno muzyka, jak i słowa). Stała się obowiązkową pozycją repertuarową także gwiazd muzyki rozrywkowej – Franka Sinatry, Binga Crosby'ego, a nawet (w polskiej wersji) Violetty Villas.

O ile walc święcił triumfy w XIX stuleciu, o tyle wiek ubiegły upłynął pod znakiem fascynacji zmysłowym taniem. Taniec ten powstał w barach i domach publicznych ubogich dzielnic Buenos Aires jako muzyka miejskiej biedoty. Mówiło się, że Argentyńczycy oddychają rytmem tanga i to stwierdzenie najlepiej oddaje rolę, jaką odegrało ono w ich kulturze. Z czasem wykształciły się różne rodzaje tanga, a co za tym idzie, z ulic taniec ten trafił na europejskie salony. Ostatnią pozycją dzisiejszego walentynkowego programu jest *Happy Tango* Hansa Zandera.

Tomasz Tracz

Jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. W roku akademickim 2008/2009 był stypendystą Universität für Musik und darstellende Kunst w Grazu. Ponadto doskonalili swoje umiejętności pod kierunkiem R. Werlińskiego; jest też pod stałą opieką wokalną K. Myrlaka. W 2009 r. zadebiutował na deskach Opery Wrocławskiej w *Weselu Figara* W.A. Mozarta. W latach 2010–2011 współpracował z Teatrem Muzycznym w Poznaniu, gdzie występował w operetkach, musicalach oraz koncertach operetkowych. W latach 2012–2015 był związany z Operą i Filharmonią Podlaską – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku. Występował na koncertach

w całej Polsce, a także w Austrii, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Współpracował z Warszawską Operą Kameralną, Operą na Zamku w Szczecinie, Operą Śląską w Bytomiu, Operą Nową w Bydgoszczy, Teatrem Muzycznym w Poznaniu i Gliwickim Teatrem Muzycznym. Artysta ma w repertuarze m.in. partie z oper W.A. Mozarta, G. Rossiniego, G. Donizettiego, J. Straussa, S. Moniuszki, J. Offenbacha, G. Verdiego, G. Bizeta i P. Zycha.

Tomasz Tracz, fot. Michał Orłowski

Marcin Danilewski

Artysta pochodzi z rodziny o dużych tradycjach muzycznych. Już w wieku 4 lat rozpoczął naukę gry na skrzypcach. Ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Jakowicza oraz Mozarteum w Salzburgu w klasie I. Ozima. Jest laureatem wielu konkursów, m.in. Konkursu im. T. Wrońskiego na Skrzypce Solo w Warszawie i Międzynarodowego Konkursu im. P. Czajkowskiego dla Młodych Muzyków w Kurashiki. Jako solista występuje z takimi orkiestrami, jak NFM Filharmonia Wrocławska, Filharmonia Opolska, Tatrzańska Orkiestra Klimatyczna, West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa czy Salonorchester St. Moritz. Jako koncertmistrz gościnny współpracuje z zespołami takimi jak: Mozarteumorchester Salzburg, Singing Europe Orchestra, Filharmonia Dolnośląska, Neue Lausitzer Philharmonie. Artysta jest też cenionym kameralistą – współpracuje z Lutostawski Quartet, Silius Trio, Camerata Galiciana Trio i NFM Ensemble. Jest koncertmistrzem NFM Filharmonii Wrocławskiej i orkiestry Camerata Pontresina. Gra na skrzypcach „Ed Gagliano” z 1800 r.

Paweł Maślanka

Naukę gry na skrzypcach rozpoczął w wieku 7 lat. W 2010 r. ukończył Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie K. Podejki. Jest laureatem wielu ogólnopolskich konkursów skrzypcowych, m.in. w Warszawie, Zielonej Górze, Poznaniu, Katowicach, Łodzi i Gdańsku. W 2008 r. rozpoczął współpracę z orkiestrą Sinfonia Varsovia. Z zespołem tym dokonał wielu nagrań obejmujących repertuar od muzyki barokowej po współczesną oraz odbył liczne trasy koncertowe po Polsce, krajach europejskich (Francja, Szwecja, Czechy, Portugalia, Hiszpania, Szwajcaria, Niemcy) oraz Japonii (Tokio, Kanazawa) u boku takich artystów, jak N. Kennedy, I. Pogorelić, M. Argerich, A.-S. Mutter, M. Vengerov. Od 2010 r. jest I koncertmistrem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie, z którą występuje również jako solista. W 2016 r. otrzymał tytuł doktora sztuk muzycznych. Jest także nauczycielem w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. F. Nowowiejskiego oraz adiunktem w Akademii Sztuki w Szczecinie.

Danuta Kulisz

W 2014 r. ukończyła z wyróżnieniem warszawski Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w klasie skrzypiec J. Staniendy. Obecnie jest członkiem NFM Filharmonii Wrocławskiej (sekcja I skrzypiec). Od 2014 r. gra także w zespole kameralnym Elliptique Ensemble, który realizuje również przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym. Jest laureatką krajowych i międzynarodowych konkursów skrzypcowych oraz kameralnych, m.in. Wildflower Music Showcase International Recording Competition for Chamber Music, Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej w Jurmale na Łotwie oraz Międzynarodowego Konkursu Muzycznego im. Juliusza Zarębskiego w Warszawie. Była półfinalistką 19th Jeunesses International Music Competition w Bukareszcie. Jako solistka i kameralistka koncertowała

w Estonii, Francji, Holandii, Niemczech, Szwecji, Szwajcarii, Włoszech, a także w renomowanych salach koncertowych w Polsce.

West Side Sinfonietta / NFM Orkiestra Salonowa

Ten wyjątkowy zespół współtworzą artyści Narodowego Forum Muzyki im. W. Lutostawskiego we Wrocławiu i Filharmonii im. M. Karłowicza w Szczecinie. Muzycy obu znakomitych instytucji z zachodniej Polski wymieniają się różnorodnymi doświadczeniami artystycznymi, dając znakomite i pełne pasji koncerty. Orkiestra jest prowadzona nie tradycyjnie przez dyrygenta, lecz od pulpitu przez skrzypka. Rolę tę pełnią wybitni artyści – koncertmistrzowie P. Maślanka i M. Danilewski. To oni tworzą trzon zespołu wraz z doskonałym kontrabasistą Jackiem Sosną. Repertuar orkiestry jest różnorodny, obejmuje zarówno dzieła klasyczne, jak i muzykę salonową. Ta niezwykła orkiestra zawdzięcza swoje istnienie przychylności dyrektora Narodowego Forum Muzyki A. Kosendiaka oraz dyrektora Filharmonii im. M. Karłowicza D. Serwy. Inicjatywa ta jest wyjątkowa na skalę Polski, a nawet Europy.

Jacek Sosna, Marcin Danilewski, fot. Łukasz Rajchert

Organizator:

NFM – Instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Sponsorzy:

